

**Kulturaftale mellem kulturministeren
og Kulturregion Østjysk Vækstbånd
(Horsens, Randers, Silkeborg og Viborg Kommuner)
for perioden 01.01.09 til 31.12.11**

INDHOLD

Kapitel 1: Kulturpolitik og kulturaftaler

Kapitel 2: Beskrivelse af kulturpolitikken i Kulturregion Østjysk Vækstbånd

- 2.1. Kulturregion Østjysk Vækstbånd
- 2.2. Kulturregionens kulturpolitiske vision
- 2.3. Samarbejdsorganisation

Kapitel 3: Fokusområder og mål

- 3.1. Skematisk oversigt over fokusområder og mål
- 3.2. Beskrivelse af de enkelte fokusområder og mål

Fokusområde 1: kompetenceudvikling på kulturområdet i et europæisk perspektiv

- Cobra Forum – formidlingsinnovation på Silkeborg Kunstmuseum
- Biblioteket – lige ved hånden

Fokusområde 2: erhvervsudvikling gennem kreative alliancer

- TRÅD
- Forum for innovation i kultur og erhverv i Kulturregion Østjysk Vækstbånd

Fokusområde 3: udvikling af kreative miljøer med professionelle kunstnere

- Tværfagligt eksperimentarium for formidling til børn og unge
- Vandet – et børnekulturelt tværfagligt samarbejdsprojekt
- Miljøer for klassisk musik
- Regional scenekunstudvikling

Fokusområde 4: kobling af bevægelsesaktiviteter og kultur

- Den kulturelle Gudenåmarch

Kapitel 4: Bevillinger knyttet til aftalen

Kapitel 5: Evaluering og regnskabsoplysninger

- 5.1. Evaluering
- 5.2. Regnskabsoplysninger

Kapitel 6: Underskrift af aftalen

Bilag 1: Kulturaftalens bevillingsmæssige grundlag og vilkår

Bilag 2: Vilkår for genforhandling, justering og opsigelse af kulturaftalen

Bilag 3: Projektbeskrivelser

Kapitel 1

Kulturpolitik og kulturaftaler

Et rigt kulturliv i hele landet er en central kulturpolitisk prioritering. Kulturpolitikken stiler mod at styrke kvaliteten af de kulturelle tilbud over hele landet gennem øget arbejdsdeling, koordinering og ligeværdig dialog. Der lægges vægt på at udvikle de statslige kulturpolitiske redskaber med fokus på kulturlivet uden for hovedstadsområdet, så der kan bakkes op om den lokale kulturpolitiske indsats. Hovedformålet med kulturaftaler er således at fastholde og udbygge den kulturpolitiske dialog og værdidebat mellem de forskellige geografiske niveauer i kulturpolitikken.

Formålet med kulturaftaler er endvidere:

- at understøtte kommunernes engagement på kulturområdet
- at styrke samarbejdet på tværs af kommunegrænser
- at give større dispositionsfrihed på det lokale niveau og derved forbedre ressourceudnyttelsen og fremme den kulturelle udvikling på det lokale niveau
- at sætte fokus på mål og resultater i den lokale kulturpolitik
- at fremme og videreudvikle de kulturelle institutioner, produktionsmiljøer og aktiviteter i kulturregionen med vægt på kvalitet
- at opsamle og videregive særlig viden og erfaringer på kulturområdet til gavn for det samlede kulturliv i hele landet.

For yderligere oplysninger om kulturaftaler generelt og konkrete aftaler henvises til www.kum.dk.

Kapitel 2

Beskrivelse af kulturpolitikken i Kulturregion Østjysk Vækstbånd

2.1. Kulturregion Østjysk Vækstbånd

Kulturregionens fire kommuner (Randers, Viborg, Silkeborg og Horsens) har en ensartet størrelse (i alt ca. 350.000 indbyggere) og har et bredt kulturfelt med både formidlende og producerende, professionelle kulturinstitutioner samt et spirende vækstlag. En anden fælles faktor er, at kommunerne er naboer til Århus, der har et omfattende videns-, kultur-, erhvervs- og uddannelsesmiljø. Uddannelsesmiljøerne i aftaleområdet har de mellemlange uddannelser repræsenteret. De længerevarende, videregående uddannelser er mere sparsomt repræsenteret. Det medfører bl.a., at de ressourcestærke unge i et vist omfang søger væk fra købstæderne efter ungdomsuddannelsens afslutning. Byer-

nes kulturliv er samtidig under et vist pres fra de større byers vidtforgrene, dynamiske kulturtilbud. Herudover er globaliseringen med til at skabe en stigende forventning fra borgerne om professionelle og avancerede, oplevelsesorienterede kulturtilbud.

I den stående kamp om at være blandt de mest bosætningsattraktive kommuner spiller disse forventninger en væsentlig rolle. Det er udfordrende for den enkelte kommune at skaffe sig viden og indflydelse nok til at løfte disse opgaver. Det kræver uddannelser, rapporter, analyser på højt niveau. Med denne aftale samarbejder de fire kommuner om at etablere netværk for at indfri et læringspotentiale og en øget effektivitet. Der er således et særligt potentiale i, at de fire kommuner med samlede kræfter angriber de problemstillinger, som de er fælles om på det kulturelle område.

På denne baggrund har kommunerne identificeret fire fokusområder, se punkt 2.2. De fire fokusområder indeholder fælles centrale udfordringer for kommunerne, som vil udmønte sig i konkrete borgerrettede projekter. På flere områder står regionens kulturinstitutioner så stærkt, at der nu skal et øget internationalt udsyn til for at skabe det næste kvalitetsløft. Erfaringer fra denne strategiudvikling vil blive formidlet gennem både brede og fagspecifikke medier, så den indsamlede viden kan bruges i andre af landets beslægtede institutioner, idet erfaringerne kan være af interesse for hele landet.

Det er endvidere hensigten med dette kultursamarbejde at skabe et udblik til europæisk kulturudvikling og kulturforvaltning, herunder samarbejdet med erhvervslivet, for yderligere at optimere og nytænke det kulturelle felt i vores kommuner.

Sideløbende med kulturaftalen planlægger de fire ansøgerkommuner at gennemføre et kvalificeringsforløb for medarbejdere på tværs af organisationer, fag- og kommunegrænser med udgangspunkt i planlægningsredskabet cultural planning. Hermed styrkes den udvikling i kulturregionen, at kultur bliver et centralt element i og et udgangspunkt for kommunernes tværgående, sektoroverskridende planlægning. Forløbet finansieres uden for aftalen.

Denne aftale indgås som en 3-årig kulturaftale med virkning for årene 2009, 2010 og 2011 og ligger i naturlig forlængelse af den indgåede udviklingsaftale for 2008.

For yderligere oplysninger om kulturregionen henvises til kulturregionens hjemmeside: www.kulturbånd.dk

2.2. Kulturregionens kulturpolitiske vision

Kulturaftalen tager fat på en gruppe helt centrale udfordringer, der forener de fire kommuner i det østjyske vækstbånd fra Randers over Viborg og Silkeborg til Horsens. Aftalen udspringer af et stærkt ønske om at udnytte viden og erfaringer på tværs af regionen gennem nytænkende udviklingsprojekter, der styrker den strategiske udvikling i regionens kulturmiljøer. Fokus skal være på kulturens tværgående betydning som faktor i erhvervsudviklingen, byudviklingen og sundhedsfremmearbejdet.

De fælles overordnede målsætninger for Kulturregionen er:

- styrkelse af kulturlivet via europæiske samarbejder
- styrkelse af kulturlivet via alliancer med erhvervslivet
- styrkelse af kulturlivet via vækst i kreative miljøer
- styrkelse af borgernes muligheder for nye bevægelsesaktiviteter.

Kulturaftalen skal katalysere et løft i både kvalitet og effektivitet i regionens kulturområder, fra kulturforvaltninger til kulturinstitutioner. Ligeledes vil de overordnede målsætninger være et gennemgående element i de konkrete aktiviteter og projekter.

De overordnede målsætninger er grundlaget for de fire fokusområder i aftalen:

Fokusområde 1: kompetenceudvikling på kulturområdet i et europæisk perspektiv

Fokusområde 2: erhvervsudvikling gennem kreative alliancer

Fokusområde 3: udvikling af kreative miljøer med professionelle kunstnere

Fokusområde 4: kobling af bevægelsesaktiviteter og kultur.

Arbejdet inden for disse fokusområder er delvist igangsat med udviklingsaftalen for 2008 med en række konkrete projekter, hvoraf nogle bringes til fuld udfoldelse igennem nærværende kulturaftale.

2.3. Samarbejdsorganisation

Med henblik på at skabe en lokal forankring og opbakning til aftalen er der nedsat en fælles kommunal politisk styregruppe, der skal sikre en operationel styring på et politisk og administrativt niveau. Den politiske styregruppe træffer beslutninger om iværksættelse af de fælles opgaver på et overordnet niveau. Styregruppens medlemmer består af formand og næstformand fra hvert af de fire kulturudvalg.

Ligeledes er der oprettet en administrativ styregruppe, bestående af de fire kulturdirektører/kultur- og fritidschefer. Den administrative styregruppe har ansvaret for udvik-

ling, drift og løbende evaluering af kulturaftalen, herunder de enkelte indsatser, sekretariatsbetjening af det politiske niveau mv.

Sekretariatsfunktionen for de to styregrupper og den daglige ledelse af kulturaftalen varetages af en projektleder, som er ansat pr. 15. august 2008. Ud over sekretariatsfunktionen er projektlederen det samlede og koordinerende led, der skal forbinde kulturaftalens visioner og de enkelte projekter.

Med henblik på at opretholde en forankring i kulturforvaltningerne er der udpeget en tværgående referencegruppe med minimum en konsulent fra hver af de fire kommuner. Gruppens opgave er primært at følge de mange projekter og være bindeled til projektleder og det øvrige politiske og administrative niveau.

I kulturaftalen for 2009-2011 er det hensigten at udvikle en faglig kompetent rådgivning med henblik på løbende at kunne rådgive det politiske og administrative niveau. Med henblik på at opretholde armslængdeprincippet og respekten for faglig rådgivning lægges der vægt på, at der er adgang til faglig kompetent rådgivning for de kommunale parter i aftalen.

Kapitel 3

Fokusområder og mål

3.1. Skematisk oversigt over fokusområder og mål

Fokusområde	Mål
Kompetenceudvikling på kulturområdet i et europæisk perspektiv: <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="165 1541 507 1666">• <i>Cobra Forum - formidlingsinnovation på Silkeborg Kunstmuseum</i> <li data-bbox="165 1720 507 1800">• <i>Biblioteket – lige ved hånden</i> 	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="533 1451 1240 1621">• At udvikle mødesteder – fysisk og virtuelt – mellem publikum og Cobra-kunsten, som danner ramme om tilegnelsen af viden og skabelsen af unikke oplevelser. <li data-bbox="533 1675 1240 1800">• At udvikle modeller for biblioteksservice med tilstedeværelse, hvor borgerne færdes, og som er tilgængelig på tider, steder og måder, der efterspørges.

<p>Erhvervsudvikling gennem kreative alliancer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>TRÅD</i> • <i>Forum for innovation i kultur og erhverv i Kulturregion Østjysk Vækstbånd</i> 	<p>Via samarbejde mellem museer, andre institutioner og tekstilrelaterede virksomheder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At formidle tekstilernes skildring i billedkunsten og billedkunstens anvendelse af tekstile materialer og teknikker • At følge op på de mere komplicerede tekstile teknikker • At give rum for refleksion over kvalitet og kulturarv, miljø og bæredygtighed og over det enkelte menneskes glæde og udbytte ved at arbejde med tekstiler. • At bidrage til innovation i erhvervsvirksomheder • At bidrage til at kunstnere kan fungere som innovationsagenter • At bidrage til udvikling af kulturelle institutioner.
<p>Udvikling af kreative miljøer med professionelle kunstnere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Tværfagligt eksperimentarium for formidling til børn og unge</i> • <i>Vandet – et børnekulturelt tværfagligt samarbejdsprojekt</i> • <i>Miljøer for klassisk musik</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • At gøre børn og unge til synlige aktører i kulturlivet og give dem lyst til at træde ind i kulturinstitutioner som museer, teatre og biblioteker. • At udvikle nye kunstneriske formidlingsformer, som når ud til børn og unge og opleves som vedkommende og relevante i kraft af den flersanselige og legende tilgang. • At sikre en stærkere fødekæde og et stimulerende musikmiljø for børn.
<p>Kobling af bevægelsesaktiviteter og kultur:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Den kulturelle Gudenå-march</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • At styrke og udvikle regionens udbud af attraktive aktiviteter, der kobler bevægelse og kultur.

3.2. Beskrivelse af de enkelte fokusområder og mål

Fokusområde 1: kompetenceudvikling på kulturområdet i et europæisk perspektiv

En overordnet målsætning i aftalen er at styrke kulturlivet via europæiske samarbejder. Formålet er at styrke og udvikle ledelsen og de faglige netværk for at effektivisere driften på kulturområdet via et europæisk perspektiv. Det er hensigten at skabe et udblik til europæisk kulturudvikling og kulturforvaltning, herunder samarbejdet med erhvervslivet, for yderligere at optimere og nytænke det kulturelle felt i kulturregionen. I aftalen indgår følgende konkrete projekt med særlig vægt på den europæiske dimension:

Cobra Forum - formidlingsinnovation på Silkeborg Kunstmuseum

Silkeborg Kunstmuseum etablerer **Cobra Forum** med henblik på at udvikle helt nye formidlingsformer, der kombinerer ny viden om Cobra-kunsten med engagerende oplevelser og gør kunsten tilgængelig for alle.

Den europæiske dimension understøttes med relevante samarbejder med museer i udvalgte europæiske byer.

Målet er at udvikle mødesteder – fysisk og virtuelt – mellem publikum og Cobra-kunsten, som danner ramme om tilegnelsen af viden og skabelsen af unikke oplevelser.

For nærmere beskrivelse, se bilag 3.

Bibliotek – lige ved hånden

Med projektet udvikles nye modeller for distribueret biblioteksservice, der retter sig mod specifikke grupper, og modeller, der retter sig mod en bred offentlighed.

Den europæiske dimension underbygges bl.a. ved at undersøge, om der i andre europæiske lande kan findes servicemodeller, som kan omsættes til danske forhold.

Målet er en biblioteksservice, der er til stede, der hvor borgerne færdes, og som er tilgængelig på tider, steder og måder, der efterspørges.

For oplysning om projekttilskud og projektbeskrivelse henvises til bilag 1 og bilag 3.

Fokusområde 2: erhvervsudvikling gennem kreative alliancer

En overordnet målsætning i aftalen er en styrkelse af kulturlivet via alliancer med erhvervslivet. I aftalen indgår følgende konkrete projekter med særlig vægt på denne målsætning:

TRÅD

Projektet TRÅD skal skabe en ny forståelse for den betydning, de tekstile håndværk har haft gennem historien som kulturbærende faktor i fortid, nutid og fremtid, og sikre, at fortidens tekstile teknikker bæres videre til nutidens tekstilinteresserede, både på professionelt plan og på hobbyplan. TRÅD afvikles i et samarbejde mellem museer, andre institutioner, tekstilrelaterede virksomheder og enkeltpersoner i tekstile erhverv i regionen.

Målene er:

Via samarbejde mellem museer, andre institutioner og tekstilrelaterede virksomheder

- at formidle tekstilernes skildring i billedkunsten og billedkunstens anvendelse af tekstile materialer og teknikker
- at følge op på de mere komplicerede tekstile teknikker
- at give rum for refleksion over kvalitet og kulturarv, miljø og bæredygtighed og over det enkelte menneskes glæde og udbytte ved at arbejde med tekstiler.

Forum for innovation i kultur og erhverv i Kulturregion Østjysk Vækstbånd

Den overordnede målsætning med projektet er at styrke kulturlivet via alliancer med erhvervslivet og at styrke erhvervsudviklingen gennem kreative alliancer mellem kultur- og erhvervsliv.

I projektet sættes fokus på innovation i virksomheder, nye arbejdsområder som innovationsagenter for kunstnere og udvikling af kulturelle institutioner gennem samarbejde mellem kunstnere, virksomheders ledere og udviklingsmedarbejdere samt ledere af kulturelle institutioner.

Målene er:

- at bidrage til innovation i erhvervsvirksomheder
- at bidrage til at kunstnere kan fungere som innovationsagenter
- at bidrage til udvikling af kulturelle institutioner.

For oplysning om projekttilskud og konkret projektbeskrivelse henvises til bilag 1 og bilag 3.

Fokusområde 3: udvikling af kreative miljøer med professionelle kunstnere

En overordnet målsætning i aftalen er en styrkelse af kulturlivet via vækst i kreative miljøer. Målet er at styrke regionens kreative miljøer gennem kulturplanlægning og attraktive vilkår for kreative institutioner og enkeltpersoner. I aftalen indgår følgende konkrete projekter med særlig vægt på denne målsætning:

Tværfagligt eksperimentarium for formidling til børn og unge

Der etableres et tværfagligt eksperimentarium for formidling, hvor kunst- og kulturinstitutionerne vil få mulighed for at eksperimentere med udvikling af nye formidlingsformer, som er relevante for børn og unge. Projektets udviklingsforløb vil resultere i kulturprojekter af tværestetisk og tværinstitutionel karakter.

Målet er, at gøre børn og unge til synlige aktører i kulturlivet og give dem lyst til at træde ind i kulturinstitutioner som museer, teatre og biblioteker.

Projektet er i aftaleperioden tildelt status som nationalt opdrag.

Vandet – et børnekulturelt tværfagligt samarbejdsprojekt

At lade museernes ophængningspraksis udfordre af teatrets virkemidler - en eksperimenterende kunstnerisk og formidlingsmæssig afprøvning af nye former for kommunikation og kontakt med det unge publikum via en strategisk markedsføring.

Målet er at nå målgruppen børn og unge via nye formidlingsformer.

Miljøer for klassisk musik

Aftalekommunerne ønsker at øge samarbejdet mellem institutionerne inden for den klassiske musik i hele kulturregionen, herunder at knytte tættere bånd mellem musikskolerne, de professionelle orkestre, koncerthusene, kulturskolerne og børnekulturinstitutionerne.

Målet er at sikre en stærkere fødekæde og et stimulerende musikmiljø for børn.

Projektets udvikling vil kunne følges på Kulturregion Østjysk Vækstbånds hjemmeside, www.kulturbånd.dk.

Regional scenekunstudvikling

Randers Egnsteater og Randers Kommune samarbejder på udviklingen og etableringen af et projekt vedrørende regional scenekunstudvikling. Projektet er en videreudvikling af det projekt, der i 2008 var en del af kulturudviklingsaftalen mellem Kulturregion Østjysk Vækstbånd og Kulturministeriet. Projektet vedrørende den regionale scenekunstudvikling forsøges videreført sideløbende med nærværende kulturaftale for 2009-2011 med Kulturregionens fulde opbakning, men finansieres uden for aftalen.

Projektet udvikles endvidere i samarbejde med Aarhus Universitet – afdeling for dramaturgi, Svalegangen i Århus, Det Danske Teater, Kunstrådet, Kunststyrelsen og Scenekunstudvalget, FAST, BTS, Dansekontoret, Turneplanen, Danmarks Teaterforeninger, m.fl. Der arbejdes i denne forbindelse på, at Region Midt og teatermiljøet i regionen indgår i projektet.

Projektet vil kunne følges på Kulturregion Østjysk Vækstbånd's hjemmeside, www.kulturbånd.dk.

Fokusområde 4: kobling af bevægelsesaktiviteter og kultur

En overordnet målsætning i aftalen er en styrkelse af borgernes muligheder for nye bevægelsesaktiviteter. I aftalen indgår følgende konkrete projekt med særlig vægt på denne målsætning:

Den kulturelle Gudenåmarch

At skabe en årligt tilbagevendende vandring, Gudenåmarchen, ned langs Gudenåen fra Gudenåens kilder via Horsens, Silkeborg, Viborg og Randers Kommuner til Randers Fjord, dvs. gennem alle kommunerne i Kulturregion Østjysk Vækstbånd. Projektet skal inspirere til fysisk bevægelse via den gode fortælling om egnens natur og kultur med udgangspunkt i Danmarks eneste flod, Gudenåen, og skabe et samlet billede af de fire kommuner som et område med fokus på kultur, bevægelse og natur.

Målet er at styrke og udvikle regionens udbud af attraktive aktiviteter, der kobler bevægelse og kultur.

For oplysning om projekttilskud og konkret projektbeskrivelse henvises til bilag 1 og bilag 3.

Kapitel 4

Bevillinger knyttet til aftalen

Økonomiske rammer

Kulturregion Østjysk Vækst-

bånd 2009 2010 2011

Mio. kr.*, 2009-prisniveau

	Kulturmini- steriet	Regional medfinansi.	Kulturmini- steriet	Regional medfinansi.	Kulturmini- steriet	Regional medfinansi.
Projekttilskud	1,9	5,3	2,2	4,7	1,9	3,2
Statsligt tilskud i alt	6,1					
Regional egenfinansiering i alt	13,3					

*Angivet i hele mio. kr. med én decimal. De præcise tal fremgår af bilag 1, hvor kulturaftalens bevillingsmæssige grundlag og vilkår er nærmere beskrevet.

Kapitel 5

Evaluering og regnskabsoplysninger

5.1. Evaluering

Evalueringen skal tage udgangspunkt i kulturaftalens vision, fokusområder og mål.

Kulturregion Østjysk Vækstbånd skal den 1. juni 2010 gøre kortfattet skriftlig status over mål og resultater med henblik på erfaringsudveksling med de øvrige regioner og med henblik på dialog med Kulturministeriet. Senest den 1. marts 2011 skal kulturregionen indsende en skriftlig evaluering, som skal have en sådan kvalitet, at den kan danne grundlag for forhandlinger om en eventuel ny aftale. Evalueringens udformning skal følge de til enhver tid gældende retningslinjer herfor.

5.2. Regnskabsoplysninger

For projektbevillinger finansieret af de kulturelle tipsmidler – jævnfør bilag 1 – skal der afrapporteres årligt med en ganske kort beskrivelse af projektets hidtidige forløb, herunder om eventuelle nødvendige ændringer. Der indsendes et særskilt afsluttende regnskab for det samlede projektførløb, når projektet er færdigt. Regnskabet skal omfatte hele projektet – ikke kun den del, som Kulturministeriet har ydet tilskud til, men ministeriets tilskud skal fremgå af regnskabet. Regnskabsoplysningerne skal være reviderede, og Kulturministeriet skal modtage oplysninger om den udførte revision.

Kapitel 6

Underskrift af aftalen

.....
Sted og dato

.....
Horsens Kommune

.....
Kulturministeren

.....
Randers Kommune

.....
Silkeborg Kommune

.....
Viborg Kommune

BILAG 1: Kulturaftalens bevillingsmæssige grundlag og vilkår

Projektbevillinger

Til særlige udviklingsprojekter som led i kulturaftalen yder staten tilskud af de kulturelle tipsmidler. Der er tale om støtte til udviklingsprojekter i aftaleperioden, og der kan derfor ikke påregnes efterfølgende statslig driftsstøtte til de pågældende aktiviteter.

Tilskuddene udbetales kvartalsvist forud med rater på en fjerdedel af årets tilskud. Tilskuddene ydes som faste kronebeløb, der ikke vil være omfattet af prisreguleringer i aftaleperioden. Der kan ske overførsel af bevillinger fra et år til et andet inden for aftaleperioden. Ikke anvendte tilskud kan kræves tilbagebetalt ved aftalens udløb.

Tildelingen af tipsmidler forudsætter Finansudvalgets tilslutning i de enkelte år.

Fordeling af hhv. tipsmidler og Kulturregionens egenfinansiering til konkrete udviklings- og forsøgsprojekter fremgår af oversigten nedenfor. Kulturregionens egenfinansiering udgør som minimum det anførte beløb.

Samlet statslig projektbevilling og kulturregionens egenfinansiering, 2009-prisniveau

Projekt/kr. 2009-2011	Statsligt tilskud	Kulturregionens egenfinansiering	
		Kulturregion Østjysk Vækstbånd	Institutionernes egenfinansiering, sponsorer etc.
Cobra Forum	1.025.000	813.000	1.325.000
Biblioteket – lige ved hånden	700.000	1.050.000	600.000
TRÅD	1.300.000	1.065.000	1.035.000
Forum for innovation i kultur og erhverv	1.124.000	1.006.000	300.000
Tværfagligt eksperimentarium	1.208.000	995.000	100.000
Vandet	255.000	620.000	3.127.000
Gudenåmarch	459.000	325.000	900.000
I alt	6.071.000	5.874.000	7.387.000
Bevilling i alt	19.332.000		

Årlig statslig projektbevilling, 2009-prisniveau.

Statsligt tilskud 2009-2011			
Projekter	2009	2010	2011
Cobra Forum	341.667	341.667	341.666
Biblioteket – lige ved hånden	233.333	233.333	233.334
TRÅD	433.333	433.333	433.334
Forum for innovation i kultur og erhverv	374.667	374.667	374.666
Tværfagligt eksperimentarium	402.667	402.667	402.666
Vandet	0	255.000	0
Kulturel Gudenåmarch	153.000	153.000	153.000
I alt pr. år	1.938.667	2.193.667	1.938.666
Samlede statslige tilskud	6.071.000		

Kulturregionens årlige egenfinansiering, prisniveau 2009

Kulturregionens egenfinansiering 2009-2011						
Projekter	Kulturregion Østjysk Vækstbånd			Institutionernes egenfinansiering, sponsorer etc.		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Cobra Forum	271.000	271.000	271.000	442.000	442.000	441.000
Biblioteket – lige ved hånden	350.000	350.000	350.000	200.000	200.000	200.000
TRÅD	355.000	355.000	355.000	345.000	345.000	345.000
Forum for innovation i kultur og erhverv	335.333	335.333	335.334	100.000	100.000	100.000
Tværfgagligt eksperimentarium	331.667	331.667	331.666	0	0	100.000
Vandet	620.000	0	0	1.563.500	1.563.500	0
Kulturel Gudenå-march	108.333	108.333	108.334	300.000	300.000	300.000
I alt pr. år	2.371.333	1.751.333	1.751.334	2.950.500	2.950.500	1.486.000
I alt for perioden	5.874.000			7.387.000		
Samlede egenfinansiering	13.261.000					

BILAG 2: Vilkår for genforhandling, justering og opsigelse af kulturaftalen

Kulturaftalen mellem kulturministeren og Kulturregion Østjysk Vækstbånd har virkning for perioden 1. januar 2009 til 31. december 2011.

Genforhandling eller justering af aftalen kan finde sted ved væsentlige ændringer af det grundlag, hvorpå aftalen er indgået, og i øvrigt når parterne er enige herom.

Kan der ikke opnås enighed mellem parterne om justering af aftalen, kan de vælge at lade den eksisterende aftale fortsætte uændret. Hvis der heller ikke kan opnås enighed om en uændret fortsættelse af den eksisterende aftale, bortfalder aftalen for den resterende del af aftaleperioden.

Hvis en forvaltningsenhed, der indgår i aftalen, ønsker at trække sig ud, eller hvis en ny ønsker at tilslutte sig, kan der forhandles om en opsigelse af aftalen eller en ændring af sammensætningen af parterne bag aftalen.

Bilag 3. Projektbeskrivelser

Fokusområde 1: kompetenceudvikling på kulturområdet i et europæisk perspektiv

Cobra Forum – formidlingsinnovation på Silkeborg Kunstmuseum

Projektet udvikles og udføres på Silkeborg Kunstmuseum i årene 2009-2011.

Arrangørkreds

Silkeborg Kunstmuseum er initiativtager til satsningen, som udvikles og udføres i samarbejde med følgende samarbejdspartnere: Lokalt vil projektet inddrage Silkeborg Kommunes folkeskoler, gymnasium, seminarium, handelsskole, højskoler, sprogskole, aftenskoler, Kunstcentret Silkeborg Bad og ældreorganisationen De grå Pantere. De regionale samarbejdspartnere er Midtjysk Oplevelsesproduktion, herunder CAVI, og Teater Katapult, Midtjyske Museers Udviklingsråd (hvor i Kulturregionens museer er repræsenteret) samt Børnekulturens Udviklingscenter.

Nationalt trækker projektet på samarbejdspartnerne Nordjyllands Kunstmuseum, Holstebro Kunstmuseum, Carl Henning Pedersen og Else Alfelt-museet, Statens Museum for Kunst og Aarhus Universitet. Mens projektets europæiske dimension understøttes af samarbejder med Cobramuseum, Amstelveen, Stedelijke Museum, Amsterdam, Musees Royaux des Beaux Arts, Bruxelles, Centre Pompidou, Paris og Kunsthalle in Emden (Tyskland).

Projektet kort fortalt

Projektets formål er at skabe en vifte af innovative formidlingsformer, som vil bringe Cobra-kunstens budskab om frisættelse af kreativiteten ud til en bred målgruppe. Det skal ske gennem formidling af kunstnernes egne budskaber, ikke blot i billedform, men kombineret med deres egne ord, der dramatiseres og gøres interaktive i et krydsfelt mellem det audiovisuelle, it-teknologiske samt i en inkluderende kommunikation i bogform. Det er tanken, at projektet skal generere interesse på distance via hjemmesiden og gennem det direkte møde med kunsten

Projektets eksemplariske værdi

Projektet tager udgangspunkt i et autentisk materiale, fremdraget af museets nye forskningsafdeling, der skal danne grundlag for en dramatiseret formidling af kunsten. Ved mødet ses Cobra-kunsten gennem kunstnerens egne øjne og kan dermed blænde op for et kreativt livssyn. Alle kunstinstitutioner vil kunne drage nytte af denne tilgang til

formidling, idet denne dramatiserede form kan overføres ikke blot til andre samlinger af Cobra-kunst, men til kunst fra andre perioder.

Formidling af projektet

Museet planlægger sideløbende med etableringen af Cobra Forum en række markante markedsførings- og udstillingsmæssige tiltag centreret omkring Jorn og Cobra-kunsten i samarbejde med en række internationale samarbejdspartnere. Disse tiltag er møntet direkte på at udvide museets publikumsflade og vil blive koordineret med introduktionen af Cobra Forum. Dertil kommer afholdelsen af workshoper for lærere og undervisere i forbindelse med de 10.000 børn, der årligt besøger museet. Børnene vil fungere som ambassadører for projektet, idet de hver vil få udleveret en bog, der tjener til dialogredskab med deres familier, og som bl.a. indeholder en fribillet til et familiemedlem. Ydermere havde museets nuværende hjemmeside i 2007 ca. 22.600 besøgende. Hjemmesiden vil fremover introducere formidling og inspirere til yderligere besøg in situ. Et af omdrejningspunkterne i projektet er den umiddelbare anvendelighed for alle aldersgrupper og uddannelsesniveauer. Med billederne og kunstnerens egne ord som det centrale vil den besøgende kunne opleve Cobra Forum og selv finde yderligere information efter individuelt behov.

Vejledende resultatkrav

- 1) At skabe en innovativ hjemmeside, der på flere sprog gør den omfattende viden om Cobra-kunsten tilgængelig og åbner for interaktion på mange forudsætningsniveauer. Hjemmesiden vil operere med en oplevelsesdimension, der finder sted både før, under og efter besøget på museet, og vil rumme en lydside med udvalgte, let tilgængelige versioner af de dramatiserede tekster i en sammenkædning af ord og billede.
- 2) At skabe et interaktivt vidensrum, der vil skabe anderledes oplevelser med Cobra-kunsten og bringe ellers utilgængeligt materiale frem til den besøgende. I samarbejde med CAVI vil Cobra Forum eksperimentere med forskellige interaktive teknologier, der tillader publikum at gå sine egne veje i materialet og skabe en konkret dialog mellem kunstnerne og de besøgende. De interaktive teknologier vil bl.a. rumme en interaktiv tidslinje, en digital bladrefunktion til skitsebøger og audiovisuelle introduktioner, der tydeliggør den kreative proces.
- 3) At skabe et Audio-moove i samarbejde med Teater Katapult, som kombinerer autentisk materiale fra museets arkiver til et dramatisk hørespil, som tager de besøgende med på rejse gennem museets samlinger med fokus på Cobra-kunstens frisættelse af kreativiteten.

Budget og finansiering af projektet

Budget for Cobra Forum 2009-2011	
Etablering af interaktivt videnscenter	500.000
Etablering af interaktiv hjemmeside	250.000
Oversættelse af hjemmesidens tekster	125.000
Bemanning af videnscenter	500.000
Bemanning af øvrige udviklingsprojekter	250.000
Materialeproduktion	600.000
Workshopper (interne og eksterne, herunder m. lærere)	173.000
Udarbejdelse af Audio-moove	250.000
Administration og projektkoordinering	330.000
Markedsføring	185.000
I alt	3.163.000

Finansiering af Cobra Forum 2009-2011	
Egenfinansiering inkl. fondsstøtte	1.050.000
Sponsorstøtte	275.000
Kulturregion Østjysk Vækstbånd	813.000
Puljen til kultur i hele landet	1.025.000
I alt	3.163.000

Biblioteket – lige ved hånden

– biblioteksservice med tilgængelighed og tilstedeværelse

På folkebiblioteksområdet er der et akut behov for at få udviklet nye distribuerede biblioteksløsninger. Efter strukturreformen er der sket mange bibliotekslukninger både som følge af den ændrede kommunalstruktur og som følge af regulære besparelser. De nye muligheder med den digitale biblioteksformidling og den nationale bestillingstjeneste på bibliotek.dk åbner for et bredt felt af uprøvede løsninger inden for formidling og distribution af bibliotekernes samlinger og services.

Overordnede målsætning

Projektet skal modeludvikle innovative, distribuerede biblioteksløsninger, der kan danne baggrund for den nytænkning af bibliotekernes strukturelle udvikling, der skal etableres i krydsfeltet mellem det digitale og det fysiske bibliotek.

Mål

Projektet udvikler en række nye modeller for distribueret biblioteksservice, der i projektperioden afprøves borgerrettet i alle fire kommuner i Kulturregionen. Der skal udvikles servicemodeller, der retter sig mod specifikke grupper, og modeller, der retter sig mod en bred offentlighed. Målet er biblioteksservice med tilstedeværelse, hvor borgerne færdes, og tilgængelig på tider, steder og måder, der efterspørges. Projektet vil i sin første fase undersøge, om der ved en sammenligning med praksis for distribueret biblioteksservice i andre europæiske lande kan findes servicemodeller, som kan omsættes til danske forhold. Dernæst vil projektet udvikle egne modeller for distribueret biblioteksservice byggende på begreberne tilgængelighed og tilstedeværelse. De modeller, der fremkommer gennem dette udviklingsarbejde, vil efterfølgende blive præsenteret i artikelform og som conferenceoplæg overfor såvel den danske som den internationale biblioteksverden. Resultaterne af udviklingsarbejdet kan danne baggrund for både de implicerede kommuners og andre kommuners fremtidige biblioteksplanlægning.

Vejledende resultatkrav:

- 1) I alle fire kommuner gennemføres borgerrettede forsøg med distribuerede biblioteksløsninger
- 2) Projektledelsen tilbyder løbende support for andre kommuner, der arbejder med udvikling af distribuerede biblioteksløsninger, og arrangerer i projektets slutfase en konference med fokus på projektets resultater
- 3) Projektet skal inddrage erfaringer fra tidligere danske og internationale forsøg på området.

Arrangørkreds.

Partnerne i projektet er Silkeborg Bibliotekerne, Horsens Kommunes Biblioteker, Viborg Bibliotekerne og Randers Bibliotek med sidstnævnte som projektleder. De fire biblioteker etablerede i forbindelse med Kulturudviklingsaftalen 2008 et udviklings-samarbejde, der til stadighed udbygges. Der er et stort potentiale i netop disse bibliotekers samarbejde på dette område, idet der allerede i de enkelte bibliotekers regi har været gennemført banebrydende udviklingsarbejde i forhold til decentrale og distribuerede biblioteksløsninger.

Projektet kort fortalt

Projektet udspringer af et aktuelt behov for udvikling af nye biblioteksservicer, der tager afsæt i en række radikale forandringer, der med stor sikkerhed kan lokaliseres:

- Brugernes forventninger og krav til bibliotekerne er ændret i takt med bl.a. forandrede pendlingsmønstre, øgede digitale muligheder og stadig mere tidspresset hverdag. Forventningen er 24/7-tilgængelighed.
- Biblioteksbenyttelsen forandrer sig. Det transaktionelle bibliotek udfordres af det relationelle. Der kommer lige så mange borgere på biblioteket for at benytte andre servicere, som der gør for at benytte bibliotekets klassiske transaktionelle ydelser. Forandringen vidner om tilstedeværelsens betydning.
- Brugernes mediekonsumtion spredt sig på stadig flere og nye mediekategorier.
- Massiv udrulning af bredbånd.

Tilsammen nødvendiggør forandringerne nye innovative biblioteksservicer, der møder borgerne, der hvor de færdes i deres hverdag, servicere som integrerer det fysiske og det digitale bibliotek, og som samtidig tænker servicere distribueret i bibliotekernes virkeområde.

Projektets intention er at udvikle nye biblioteksservicer. Eksempler på disse er:

- etablering af samarbejder med PostDanmark om afhentning af biblioteksmaterialer i PostDanmarks nye 24-timers pakkeafhentningsanlæg
- afhentningssteder etableret i samarbejde med erhvervsdrivende eksempelvis i butikcentre og fitnesscentre
- ubetjente formidlingscentre, der kombinerer afhentning og kulturformidling etableret eksempelvis i idrætscentre og på hospitaler
- nye samarbejder med uddannelsesstederne i kommunerne, hvor der etableres afhentning af biblioteksmaterialer kombineret med digital distribution og formidling
- etablering af mediejukebokse til download af netbaserede biblioteksydelser, Netmusik, Netlydbøger, e-bøger, Filmstriben etc. eksempelvis i banegårdsmiljøer og på uddannelsessteder
- etablering af 24/7-afhentningssteder som en integreret del af bogbusdriften
- etablering af biblioteksservice via erhvervsvirksomheders og uddannelsesinstitutioners intranet
- udbygning af håndholdte computere (mobilers) adgang til digital biblioteksservice.

Projektets eksemplariske værdi

De udviklede modeller vil umiddelbart kunne finde anvendelse i andre kommuner. Et af projektets potentialer ligger i det tværkommunale samarbejde, der bidrager til, at udviklingen af servicemodellerne ikke bliver kommunespecifikke.

Formidling af projektet

Projektets resultater vil blive formidlet som artikler i den biblioteksfaglige presse, i projektrummene på de deltagende bibliotekers websites samt ved en afslutningskonference, der sigter mod dels at præsentere projektets servicemodeller, dels at præsentere andre danske og udenlandske modeller for distribueret biblioteksbetjening.

Budget og finansiering af projektet

Budget for Biblioteket – lige ved hånden 2009-2011	
Projektudv. og -ledelse, sekr. og økonomistyring, evaluering	1.030.000
Møde og rejseomkostninger	80.000
Fysisk etablering af servicepunkter	450.000
Kørselsomkostninger	300.000
Mediejukebokse	100.000
Projektmedarbejdere på bibliotekerne	475.000
Markedsføring	90.000
It-support for digitale løsninger	185.000
Administration og projektkoordinering	420.000
I alt	3.130.000

Finansiering af Biblioteket – lige ved hånden 2009-2011	
Egenfinansiering	600.000
Biblioteksstyrelsen	780.000
Kulturregion Østjysk Vækstbånd	1.050.000
Puljen til kultur i hele landet	700.000
I alt	3.130.000

Fokusområde 2: erhvervsudvikling gennem kreative alliancer

TRÅD

TRÅD afvikles i 2009 og 2010 på Silkeborg Museum og på Tekstilseminariet i Viborg, samt på Blicheregnens Museum (pr. 1.1.2009 fusioneret med Silkeborg Museum til Silkeborg Kulturhistoriske Museum), på Danmarks Industrimuseum i Horsens, Skandinavisk Design Højskole og Kulturhistorisk Museum Randers; andre institutioner og tekstilrelaterede virksomheder i regionen inddrages til enkeltstående begivenheder.

Arrangørkreds

Samarbejdspartnerne er de deltagende museer med den historiske indfaldsvinkel på tekstiler og tekstile håndværk og uddannelsesinstitutionerne med den fremtidige anvendelse af de tekstile håndværk samt en række netværk og enkeltpersoner (i tekstile erhverv), der har deltaget aktivt i TRÅD i løbet af 2008, og som ønsker at fortsætte.

TRÅD har været finansieret af tilskud fra Kulturregion Østjysk Vækstbånd, fra Kulturministeriet, af egenfinansiering fra Silkeborg Museum og Tekstilseminariet i Viborg og fra de øvrige deltagende institutioner samt i mindre grad ved sponsorstøtte.

Projektet kort fortalt

Projektet skal afklare de tekstile håndværks betydning som kulturbærende faktor i fortid, nutid og fremtid. Projektet fortsætter i 2009-2011 med skiftende udstillinger, debatdage, foredragsrækker og praktiske workshoper rettet dels mod uøvede, dels mod professionelle: I 2009 er det overordnede tema tekstiler i kunsten og kunsten i tekstiler. I 2010 er det den kritisk-filosofiske vinkel: refleksion over kvalitet og kulturarv, miljø og bæredygtighed, men også det enkelte menneskes glæde ved oplevelsen af at fremstille et smukt stykke tekstil. I 2011 afrundes projektet ved en vandreudstilling, mindre udstillinger på de deltagende institutioner og ved en konkluderende publikation, så projektet afsluttes med noget varigt.

Projektets eksemplariske værdi

Projektets særlige værdi er, at det forbinder tidligere tiders forfinede tekstile teknikker med nutidens og fremtidens mode, design og kunsthåndværk. Projektet sker i et samarbejde mellem kultur- og uddannelsesinstitutioner og med tekstilrelaterede erhverv. Interessen for de tekstile håndværk er voksende, samtidig med at dansk tekstildesign og modeindustri er i stadig fremgang. Derfor har TRÅD imødekommet et stort behov blandt brugerne på alle erfaringsniveauer ved at tilbyde oplevelse og afprøvning af de tekstile teknikker gennem udstillinger og workshoper. Projektet fortsætter med at

vægte den oplevelsesbårne del af formidlingen med publikumsdeltagelse både af begyndere og professionelle.

TRÅD har i første omgang henvendt sig til brugerne med tilbud om at lære og øve de enkle teknikker, nål og tråd, garn og pinde. I 2009 udvides tilbuddet til også at omfatte de mere komplicerede væveteknikker, herunder også den avancerede vævning med utraditionelle materialer, ligesom der sættes fokus på skildring af tekstiler i billedkunsten og billedkunstens brug af tekstile materialer.

Tekstiler omgiver mennesket fra fødsel til død, faktisk er tråden den mest anvendte menneskeskabte konstruktion overhovedet. I 2010 indbyder TRÅD til refleksion over kvalitet og kulturarv, over nutidens brug af tekstiler og de konsekvenser, denne brug har dels for miljø og samfund, dels for det enkelte menneske, og over den ny nødvendighed for tekstilfremstilling, der i dag primært er en kreativ og rekreativ proces.

I 2011 opsummeres erfaringerne fra de foregående år, og der udgives en publikation med konklusioner og ideer til videre arbejde. Projektet afrundes med udstillinger og med en række workshops, debatter og masterclasses, i afrundingsåret tilpasses de praktiske aktiviteter brugernes mest udtalte behov og ønsker.

Formidling af projektet

Udstillinger og workshops på institutionerne skaber opmærksomhed om projektet, som et delprojekt skabes en digital udstilling af dragtsamlingerne på institutionerne, der vil være tilgængelig for alle, endelig formidles projektet gennem brochurer, plakater, hjemmeside (både www.tråd.net og de deltagende institutioners hjemmesider) og pressestrategi.

Budget og finansiering af projektet

Budget for TRÅD 2009-11	
Silkeborg Museums udgifter til udstillinger, arrangementer og workshops	891.000
Tekstilseminariets samlede udgifter (mindre udstilling og workshops)	416.000
Øvrige deltageres samlede udgifter (mindre udstillinger)	446.000
Udgifter til fælles arrangementer	750.000
Administration og projektkoordinering	462.000
Presse og markedsføring	300.000
Diverse	135.000

I alt	3.400.000
--------------	------------------

Finansiering af TRÅD 2009-11	
Sponsorer	240.000
Deltagende institutioners selvfinansiering	795.000
Kulturregion Østjysk Vækstbånd	1.065.000
Puljen til kultur i hele landet	1.300.000
I alt	3.400.000

Forum for innovation i kultur og erhverv i Kulturregion Østjysk Vækstbånd

Horsens Kommune forestår ledelsen af projektet. De kommunale kulturadministrationer samt kulturelle institutioner i Viborg, Silkeborg, Randers og Horsens Kommuner deltager i gennemførelsen af projektet.

Projektbeskrivelse

I relation til målene vedr. **samarbejde mellem virksomheder og kunstnere** udvælges et antal erhvervsvirksomheder og kunstnere til projektet i det Østjyske Vækstbånds område. Virksomheder og kunstnere samarbejder om et udviklingsprojekt i relation til den enkelte virksomhed med udgangspunkt i og implementering af kunstnerens kompetencer.

Projektlederen sikrer, at de involverede virksomhedsmedarbejdere og kunstnere herudover planlægger og gennemfører formidling af information om kunstnerens hidtidige virke blandt de respektive virksomheders medarbejdere med henblik på at skabe kendskab og medejerskab til de processer på virksomhederne, hvor kunstnerne er involveret. Formidlingen kan eksempelvis ske i form af udstillinger og medarbejderarrangementer med deltagelse af kunstnerne.

Projektlederen har den overordnede styring og ansvaret for gennemførelsen af de enkelte projekter mellem virksomheder og kunstnere, og projektlederen følger projekterne løbende. Den løbende styring af de enkelte projekter aftaler projektlederen med en central medarbejder på hver af virksomhederne. Virksomhedsmedarbejderen rapporterer projektførelse og resultater til projektleder efter nærmere retningslinjer. Projektmedarbejderen evaluerer herefter de enkelte projektførelse.

I forhold til målene omkring **udvikling af kulturinstitutioner** tager projektlederen kontakt til kulturinstitutioner i de fire kommuner med henblik på at undersøge, hvilke institutioner der har behov for og interesse i at etablere et samarbejde med en leder af

en privat virksomhed og drage nytte af dennes erfaring og kompetence i relation til udvikling af kulturinstitutionen. Sideløbende opbygger projektlederen et netværk af virksomhedsledere, som dels har en solid erfaring med virksomhedsudvikling, dels har interesse i at medvirke ved udvikling af eksisterende kulturelle institutioner – eksempelvis som bestyrelsesmedlem eller som mentor for institutionslederen.

Projektlederen tilrettelægger herefter forløb, hvor virksomhedsledernes erfaringer og kompetencer implementeres i forhold til kulturinstitutionernes udvikling. Projektlederen har det overordnede ansvar for styring og gennemførelse af projekterne og følger projekterne løbende. Den daglige styring af de enkelte projekter efter opstartfasen aftaler projektlederen med lederne af de involverede kulturinstitutioner. Institutionslederen rapporterer projektforsløb og resultater til projektlederen efter nærmere retningslinjer. Projektmedarbejderen evaluerer herefter de enkelte projektforsløb.

I forbindelse med Forum for innovation i kultur og erhverv-projektet etableres et samarbejde med de 4 kommuners Erhvervsråd med henblik på dels at benytte sig af Erhvervsrådenes viden og ekspertise i forbindelse med udvælgelse af virksomheder og erhvervsledere til projektet, dels for at opnå Erhvervsrådenes medvirken til at udbrede kendskabet til projektet blandt virksomheder i det Østjyske Vækstbånd.

Projektet ønsker i høj grad at drage nytte af de erfaringer, der er opsamlet i udlandet i forhold til projektområdet. Der planlægges derfor studierejser, kortere studieophold o. lign. i f.eks. England. Endvidere planlægges foredrag, workshops og lign. med deltagelse af udenlandske medvirkende.

Projektets eksemplariske værdi

Det er intentionen – gennem samarbejdsprojekterne – at skabe en voksende kreds af mennesker ("dynamoer", "nøglepersoner"), som lokalt kan informere om deres erfaringer og oplevelser og dermed fungere som ambassadører for tilsvarende samarbejdsprojekter mellem erhvervssektoren og kultursektoren.

Formidling af projektet

Projektet vil blive formidlet gennem artikler, foredrag og lign. i kunst- og kulturfaglige kredse samt i erhvervsfaglige fora. Herudover gennem eget webside og presse. I formidlingen inddrages såvel kunstnere som erhvervsledere og institutionsledere.

Budget for og finansiering af projektet

Budget for Forum for innovation i kultur og erhverv 2009-2011	
Projektkoordinator	1.050.000
Kunstnerhonorarer	600.000
Information, hjemmeside m.m.	100.000
Udstillinger, forestillinger, koncerter, foredrag og lign.	144.000
Møder, rejser, transport, forsikringer m.m.	200.000
Administration og projektkoordinering	336.000
I alt	2.430.000

Finansiering af Forum for innovation i kultur og erhverv 2009-2011	
Virksomheders og institutioners medfinansiering	300.000
Kulturregion Østjysk Vækstbånd	1.006.000
Puljen Kultur i hele landet	1.124.000
I alt	2.430.000

Fokusområde 3: udvikling af kreative miljøer med professionelle kunstnere

Tværfagligt eksperimentarium for formidling til børn og unge

Målet for projektet ”Tværfagligt eksperimentarium for formidling” er at gøre børn og unge til synlige aktører i kulturlivet – give dem lyst til at træde ind i kulturinstitutioner som museer, teatre og biblioteker. Initiativtager og projektledelsen ligger hos Kulturprinsen i Viborg, Børnekulturens Udviklingscenter.

Ny viden om børn fortæller, at de har forventninger om at kunne deltage aktivt og komme i dialog med de kunstneriske og kulturelle udtryk, som de møder. Ny viden fortæller også, at hvis vi skal møde børn på deres betingelser, skal den professionelle formidling være flersanselig, kropslig, legende og udforskende. Når børnene går ind i en oplevelse med alle deres sanser, vil alle børn, uanset læringsstil, evner og brug af forskellige intelligenser, få en meget bedre mulighed for at koble sig på. Evner, færdigheder og viden vil kunne udvikles på en lystbetonet, legende måde, som sikrer læring og bedret selvværd.

På denne baggrund, etableres et ”Tværfagligt eksperimentarium for formidling”, hvor kunst- og kulturinstitutionerne vil få mulighed for at eksperimentere med udvikling af nye formidlingsformer, som er relevante for børn og unge. Projektets udviklingsforløb vil resultere i kulturprojekter af tværæstetisk og tværinstitutionel karakter. Børnene vil møde inspirerende rum, flersanselige iscenesættelser og interaktive udstillinger, som bl.a. anvender nye medier og giver børnene mulighed for at bruge deres særlige kompetencer på det digitale område.

Projektet skal således styrke kvaliteten af de tilbud, som børn og unge modtager fra de kulturelle institutioner og produktionsmiljøer m.m. Samlet set er det hensigten at udvikle tilbud, som sætter børn og unge i fokus og sender et signal om, at der eksisterer en verden af kunst og kultur, som vil i dialog med dem, udfordre dem på spændende måder og berige dem med værdifulde oplevelser – tiltag, som vil kunne tiltrække flere børn og nye brugergrupper.

En indledende del af projektet består af en kortlægning af den eksisterende formidling til børn og unge: Hvad består institutionernes eksisterende tilbud til børn i, og hvad forventer de, at børn får ud af tilbuddene. Kortlægningen vil desuden være en opsamling af erfaringer fra velfungerende praksis. For at inddrage børnene i denne proces og give dem medbestemmelse i udviklingen af fremtidens kulturinstitutioner, vil vi gennemføre kvalitative brugerundersøgelser af børns oplevelser med en række af disse

tilbud. Dette vil bringe institutionerne i en dialog med børnene, der vil afdække, om deres tilbud står i forhold til moderne børns forventninger, behov og kompetencer. Derigennem vil der også blive skabt klarhed for, hvordan institutionerne bedre kan tænke børn ind i deres projekter, og hvilken viden de behøver, for at forbedre deres formidling til børn og unge.

Et inspirerende idé- og projektudviklingsforløb i tværinstitutionelle og tværfaglige projektgrupper vil tage fat i de behov for viden og videreudvikling, der således er afdækket. Projektudviklingsforløbet har til hensigt at fremme nytænkning inden for feltet og skabe nye og relevante former for formidling af kunst og kultur til børn og unge i regionen. De deltagende kulturformidlere kommer ajour i forhold til ny viden om børnekultur, kunstformidling til børn, læring og projektstyring og får kendskab til de andre institutioners kompetencer. Forløbet resulterer i en række nytænkende konkurrenceprojekter på tværs af kommunale, faglige og æstetiske grænser. De fire vinderprojekter vil få midler til at blive realiseret som eksemplariske, eksperimenterende formidlingstilbud, som børn og unge i regionens lokalområder vil få rigt udbytte af.

Dette forløb vil foruden de gennemførte projekter gøre regionens kulturinstitutioner bedre i stand til at skabe nye tilbud eller højne kvaliteten på de eksisterende tilbud, de har til børn og unge. Foruden nye vinklinger på deres arbejde får de også udbytte i form af en større samarbejdsflade til andre kulturinstitutioner i hele regionen.

Løbende følgeforskning, der dokumenterer processen i ”Tværfagligt eksperimentarium for formidling”, vil oparbejde ny viden og beskrive nye modeller for formidling til inspiration for andre.

Resultaterne af denne udviklingsproces vil være:

1. Projektet vil vise vej gennem udvikling af en række **tværæstetiske, eksemplariske kulturprojekter**, som vil noget radikalt nyt med hensyn til børn og unge, set i lys af en opgraderet forståelse af børn, læring og formidling. I et projekt vil man f.eks. kunne arbejde med at udvikle nye former for udstillingsiscesættelser, mens man i et andet vil kunne se et bibliotek og et teater arbejde sammen om at skabe en flersanselig oplevelse af bøger. I et tredje vil man måske se idrætsudøvere arbejde sammen med billedkunstnere og museumsfolk om at skabe nye udtryk. Blandt projekterne udvælges fire, som realiseres. Foruden vinderprojekterne vil en række andre projekter være færdigudviklede og klar til gennemførelse. Børn i alle fire kommuner vil gennem disse projekter få mulig-

hed for oplevelser, som knytter an til moderne paradigmer om børn, kunst, leg, sanselighed og kropslig udfoldelse.

2. Den **professionelle formidling i regionen opkvalificeres**, ved at alle deltagende institutioner har fået adgang til den nyeste viden om formidling til børn og unge og praktisk indsigt i en tværæstetisk arbejdsproces.

3. De udviklede modeller og metoder, resultatet af følgeforskningen omkring deres tilblivelse samt erfaringer og analyser af deres anvendelse vil blive opsamlet i en **vidensbank**. Denne vil være tilgængelig for alle institutioner i regionen og hele landet og vil bidrage til et validt vidensgrundlag for fremtidige projekter. Den samlede viden vil formidles gennem en afsluttende publicering samt en interaktiv hjemmeside for børn, unge, deres familier og kulturformidlere. Kulturprinsen vil på grundlag af erfaringerne fra projektet etablere en **konsulentfunktion**, som f.eks. vil tilbyde kurser, seminarer eller projektvejledning.

Budget og finansiering af projektet

Budget for Tværfagligt eksperimentarium 2009-2011	
Projektleder	1.050.000
Idé og projektudvikling	250.000
3-4 eksemplariske projekter	500.000
Administration og projektkoordinering	300.000
Publicering og PR	203.000
I alt	2.303.000

Finansiering af Tværfagligt eksperimentarium 2009-2011	
Egenfinansiering	100.000
Kulturregion Østjysk Vækstbånd	995.000
Puljen til kultur i hele landet	1.208.000
I alt	2.303.000

”Vandet” – et børnekulturelt tværfagligt samarbejdsprojekt

Projektet er et samarbejdsprojekt mellem Kulturprinsen og fire kunstmuseer (Randers Kunstmuseum, Horsens Kunstmuseum, Skovgaard Museum og Silkeborg Kunstmuseum) og to egnsteatre: (Randers Egnsteater og Teatret Carte Blanche) omkring et fælles

tema: "Vandet". Projektet vil især have fokus på at udvikle nye formidlingsformer til moderne børn og unge.

Med udgangspunkt i ny viden om børn, kunst og formidling er projektet en eksperimenterende kunstnerisk og formidlingsmæssig udvikling af et relevant og vedkommende tilbud om kunstoplevelser og en afprøvning af nye former for kommunikation og kontakt med det unge publikum.

Intentionen er at afprøve, i hvilket omfang det professionelle børneteaters erfaringer med at møde det unge publikum kan anvendes i en museal kontekst. Projektet vil undersøge, hvad der sker, når museernes ophængningspraksis udfordres af teatrets virkemidler generelt – dets fornemmelse for rum og fortælling og dets erfaringer med et dialogisk eller interaktivt møde med publikum – og mere specifikt af det sensoriske teaters flersanselige udtryk.

Ved at appellere til det flersanselige i stedet for det intellektuelle er det intentionen at give det unge publikum en anderledes kunstoplevelse, end det er vant til. En kunstoplevelse, som inddrager og udfordrer dets kompetencer i f.eks. brugen af digitale medier på nye uventede måder, som gennem sin flersanselighed tilbyder flere indgange til kunstoplevelsen, gør det aktivt og medbestemmende i dets møde med kunst, og som derfor vil kunne opleves som inspirerende og meningsfuld for dets daglige liv og væren. Rygtet om sådanne kunstoplevelser vil forhåbentlig tiltrække flere brugere og nye grupper, som ikke traditionelt tiltrækkes af kunst- og kulturtilbud.

Projektet har samtidig karakter af innovativ kunstnerisk event, hvor de fire museers udstillingsiscenesættelser og teatrenes egne produktioner kobles sammen til et hele ved hjælp af moderne it-teknologi. I dette arbejde inddrages CAVI (Center for Avanceret Visualisering og Interaktivitet), hvilket vil bringe museerne på absolut forkant med udviklingen af it-understøttet formidling af kunstneriske oplevelser. Det tilstræbes, at de fire særudstillinger og de to forestillinger sammenkobles via digitale installationer på en nysgerrighedsskabende måde, som giver publikum lyst til at forfølge 'sporet' til de øvrige udstillinger og forestillinger. Det tilstræbes desuden, at kommunale institutioner som drama- og billedskoler inddrages i formidlingen.

Projektet vil endvidere i samarbejde med det professionelle kommunikationshus Par No1. eksperimentere med at udvikle en utraditionel markedsføring, som bl.a. vil henvende sig til børn og unge via de medieplatforme, hvor de er til stede.

Det konkrete udfald af projektet er fire udstillinger i regionens fire kunstmuseer og to teaterforestillinger, alle med det fælles tema "Vandet". Med de nye formidlingsformer ønsker projektet at give publikum en anderledes oplevelse af kunstmuseer og teatre, som vil gøre dem nysgerrige og opdagelseslystne og give dem lyst til at finde vejen til museer og forestillinger, som de ellers ikke ville opsøge.

De fire kunstmuseer vil hver producere en særudstilling over temaet "Vandet". Særudstillingen kan have form af et sanseligt oplevelsesrum, der virker som inspiration for planlagte aktiviteter med børn (f.eks. samarbejde med folkeskoler og billedskoler, hvor børn producerer billeder til deres egen kunstudstilling på museet). De fire særudstillinger iscenesættes af anerkendte scenekunstinstruktører, som alle er kendt for deres visuelle arbejde.

De to deltagende egnsteatre Randers Egnsteater og Teatret Carte Blanche producerer i samme tidsrum som museerne hver en forestilling, som forholder sig til "Vandet". Enten som tematik eller ved direkte at foregå på locations i og ved "Vandet". I forbindelse med åbningen af særudstillingerne opføres den ene forestilling i tæt forbindelse med udstillingerne, mens den anden opføres på det lokale "Vandet": Søndersø, Silkeborg Langsø, Horsens Fjord, Randers Fjord. Publikum kan således både besøge udstillingen og opleve de to teateropførelser i tilknytning hertil.

Som en ekstra dimension produceres der en digital sammenbinding af udstillingerne og forestillingerne til et hele, ved f.eks. at hver udstilling har en virtuel installation, der sætter spor, som viser hen til de andre udstillinger/forestillinger. Til udstillingerne udvikles endvidere en formidling, som via nettet tilbyder flere oplevelser og giver mulighed for at hente informationer og viden. Hele denne it-baserede del af projektet forestås af CAVI, som udvikler de virtuelle installationer i samarbejde med de fire museer og to teatre.

For at stimulere samarbejdet, modtage viden, udvikle kompetencer, skabe fælles referencerammer og et internationalt udblik afholdes der i forbindelse med projektet flere fælles workshoper, hvor museer og teatre udveksler erfaringer og udvikler ideer med hinanden. Dokumentation og opsamling af erfaringer og viden distribueres via en konference med tilhørende workshoper og en publikation.

For at skabe viden om nye modeller og metoder for arbejdet med kulturformidling til børn vil et tilknyttet ph.d.-projekt have som formål at dokumentere processen omkring samarbejdet mellem kulturinstitutioner, kunstevents, kommunikation og markedsfø-

ring. Den konkrete viden og de casebaserede erfaringer vil her generaliseres og sættes i spil med eksisterende teoridannelser, således at projektets resultater vil kunne anvendes af andre i andre sammenhænge. Ph.d-projektet indgår som led i opbygningen af Kulturprinsen som videns- og kompetencecenter for børnekultur.

Projektet "Vandet" er startet i 2007 og har i 2007 fået bevilget 1,5 mio. kr. i støtte fra kulturministeriets Puljen til kultur i hele landet. Projektet er udviklet og igangsat før udarbejdelsen af den foreliggende kulturaftale. Projektet udvikles i 2007-2009. Udstillingsiscenesættelserne og teaterforestillingerne afvikles i 2010.

Den digitale sammenbinding af museernes udstillingsiscenesættelser og teatrenes forestillinger samt ph.d.-projektet finansieres uden for den her foreliggende kulturaftale. Den digitale sammenbinding er ansøgt finansieret som en del af oplevelsesfyrtårnet MMEx (ansøgning til Region Midtjylland, Vækstforum), mens ph.d-stipendiet er finansieret af Aarhus Universitet, Institut for Æstetiske Fag, Afd. for Museologi og Afd. for Dramaturgi, Kommunikationshuset Par No1, Region Midt (ansøgt). Kulturprinsen understøttes fagligt af disse institutioner og de involverede museer og teatre.

Budget og finansiering af projektet

Budget for "Vandet" 2009-2010	
Kulturprinsen: projektudvikling, ledelse og administration	302.000
Internationale workshoper, seminarer og ekskursioner	150.000
Museerne: projektudvikling og produktion	1.600.000
Teatrene: projektudvikling og produktion	1.200.000
Digital sammenbinding	300.000
Markedsføring	300.000
Dokumentation	50.000
Ph.d.-projekt	1.600.000
I alt	5.502.000

Finansiering af "Vandet" 2009-2011	
Egenfinansiering	3.127.000
Kulturregion Østjysk Vækstbånd	620.000
Puljen til kultur i hele landet	255.000
Puljen til kultur i hele landet, midler tildelt i 2007	1.500.000
I alt	5.502.000

Fokusområde 4: kobling af bevægelsesaktiviteter og kultur

Den kulturelle Gudenåmarch

Projektet har et klart sundhedsmæssigt sigte ved siden af det kulturhistoriske perspektiv. Projektet skal inspirere til, at flere mennesker bevæger sig, både ved at de deltager i de konkrete kortere/længere vandringer i projektet, og ved at de via projektet bliver inspireret til at vandre langs Gudenåen på andre tidspunkter. Gudenåmarchen bliver gennemført første gang i uge 21 i 2009. Den gennemføres i projektperioden derudover i ugen med Kristi himmelfartsdag i 2010, 2011 og 2012.

Arrangørkreds

Kredsen bag projektet er de fire kommuner, særligt afdelinger/udvalg for kultur, teknik/miljø og sundhed/forebyggelse, turistbureauer i de fire kommuner, Skov- og Naturstyrelsen, Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger og relevante kulturinstitutioner, som har en naturlig tilknytning til Gudenåen. For projektledelsen står Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger, og de primære samarbejdspartnere ud over DGI Midtjylland er de fire turistbureauer og Skov- og Naturstyrelsen.

Projektet er nyt, men bygger videre på igangværende samarbejder, projekter og eksisterende fysisk infrastruktur, som er blevet eller bliver helt eller delvist finansieret af en eller flere i arrangørkredsen. Det gælder f.eks. Hærvejsmarchen, projektet bestig-bjerger.dk og stierne Randers-Silkeborg og Silkeborg-Horsens. Det er oplagt at søge arrangørkredsen udvidet med Midtjysk Turisme og derudover søge samarbejder med de tre øvrige kommuner, som Gudenåen løber gennem (Hedensted, Skanderborg og Favrskov).

Projektet kort fortalt

Projektets omdrejningspunkt er hvert af årene en femdages vandring/en firedages cykeltur fra Gudenåens kilder i Tinnet Krat ved Tørring til Randers Fjord via de fire kommuner. I forbindelse med turene vil ”den store historie” om udviklingen på egnen blive formidlet med udgangspunkt i Gudenåens historie. Herunder fortællingen om, at Gudenåen tidligere løb til Limfjorden frem for til Randers Fjord. ”De små historier”, lokale udgaver af ”den store historie”, vil i forbindelse med marchen blive formidlet til borgere og turister i de fire kommuner via kortere vandringer med historiefortællere.

Projektet tematiseres i de fire år, hvor Gudenåmarchen foregår. I 2009 er temaet ”til lands” (fokus på vandring/cykling), i 2010 er temaet ”til vands” (fokus på f.eks. kano/kajak.), i 2011 er temaet ”i luften” (fokus på f.eks. bjergbestigning eller ballonfærd),

og i 2012 er temaet ”energi” (fokus på den fysiske udfordring f.eks. gennem adventure race).

Projektets eksemplariske værdi

Gudenåen er den eneste flod i Danmark. Den binder de fire kommuner sammen i en fælles kulturel historie om både den fjerne og nære fortid og nutiden. Fra flodens løb i ly af Danmarks højeste bjerge nær Horsens og Silkeborg til udløbet i Limfjorden i fortiden over pramdragernes færden fra Randers i nord mod syd og vest i det forrige århundrede og frem til dagens diskussioner om motorvejsbyggeri og sløjfningen af Danmarks største kunstige sø, Tange Sø.

I denne ”store historie”, som bindes sammen af Gudenåmarchens vandringsmænd og -kvinder, ligger en række ”små historier” og venter på at blive fortalt til borgere og turister. De lokale kulturinstitutioner har fortællingerne under huden og vil kunne formidle dem på nye måder i form af vandringer i kulturlandskabet, hvor tankens og kroppens bevægelser kan stimuleres sideløbende. På den måde kan den kulturelle Gudenåmarch inspirere andre til også at udvikle projekter, der kobler oplevelser af kulturhistorie og natur med motion.

Vejledende resultatkra

- 1) Vandringerne fra Gudenåens kilder til Randers Fjord via de fire kommuner gennemføres i hvert af projektårene 2009-2012 med minimum 100 deltagere pr. år på vandringen og 50 deltagere pr. år på cykelturen.
- 2) I projektugen gennemføres hvert år min. 30 vandringer af fra få timers til en dags varighed med i gennemsnit 25 deltagere i Gudenåens nærhed, ledet af fortællere fra kommuner, museer, naturskoler, turistbureauer, Skov- og Naturstyrelsen m.m.
- 3) Materialet fra de kulturelle fortællinger inkl. kort over vandringerne langs Gudenåen gøres permanent tilgængeligt på projektets hjemmeside, så vandringerne kan gentages uden for selve projektugen.

Formidling af projektet

Kommunikationsstrategien for projektet er tostrengt:

- Der sigtes mod at få nationale og regionale medier (tv, radio, dagblade) til at dække Gudenåmarchen som en fysisk strabadserende udfordring for vandrere og cyklister i et rigt og varieret kulturlandskab præget af Danmarks eneste flod.
- Der sigtes mod via lokal omtale, annoncering og markedsføring at få borgere og turister i de fire kommuner til at deltage i en eller flere af de kortere vandringer med lokale fortællere.

Budget og finansiering af projektet

Budget for den kulturelle Gudenåmarch 2009-12	
Informationsmateriale (hjemmeside og trykt materiale)	300.000
Presse og annoncering	150.000
Sekretariat	450.000
Ugevandringen/cykelturen (tilskud til kost og logi, materialer m.m.)	210.000
Dagsvandring (honorar til fortællere, materialer m.m.)	240.000
Diverse	61.000
Administration og projektkoordinering	273.000
I alt	1.684.000
Finansiering af den kulturelle Gudenåmarch 2009-12	
Sponsorater, fonde/puljer, eget bidrag, samarbejdspartnere og deltagerbetaling	900.000
Kulturregion Østjysk Vækstbånd	325.000
Puljen til kultur i hele landet	459.000
I alt	1.684.000